

• صاحب امتیاز و مدیرمسئول: غلامحسین کرباسچی • مشاوران: عباس عبدی و احمد زیدآبادی • سردبیر: محمد جواد روح • سردبیر آنلاین: افشین امیرشاهی • معاون سردبیر: مهرداد خدیو • دبیران گروهها: فرزانه طهرانی (اقتصاد)، آرمین منتظری (دیپلماسی و بین الملل)، علی ورامینی (رسانه و فرهنگ) • سمیه متقی (سیاست)، الهه ابراهیمی (خبر)، آرش خاموشی (عکس)، هادی حیدری (طرح و کاریکاتور)، مدیر هنری: مهدی قربانی تبار، حرفه‌ی نو و ویراستاری: شهرام هادی • مدیر اداری و آژنسی‌ها: شاهرخ حیدری • تلفن روابط عمومی: ۸۸۷۴۹۳۰۰ • تحریریه: ۸۸۷۳۰۲۹۱ • آژنسی‌ها: ۸۸۷۳۵۲۰۷ • نشانی: خیابان شهید بهشتی، خیابان پاکستان، کوچه دوازدهم، پلاک ۱۸، لیتوگرافی و چاپ: هم‌میهن • توزیع: نشر گستر امروز نوین • تلفن: ۰۲۱-۹۱۳۰۴۱۴۲

امنیت ملی در خطر است!

مهاجرت و خطر عقب ماندگی فناوریانه

محمد رهبری

پژوهشگر جامعه‌شناسی
سیاسی

مشهور است که در جنگ چالدران در زمان صفویه، عقب‌ماندگی تکنولوژیک و فناوریانه ایران منجر به شکست سپاه ایران در برابر عثمانی شد. در این جنگ، سربازان صفوی با شمشیر و تیر و کمان می‌جنگیدند در حالی که ارتش عثمانی از توپ و تفنگ بهره می‌برد. هر چند ایرانیان نیز با سلاح گرم بیگانه نبودند، اما به لحاظ کیفیت و تعداد، توان رقیب با ارتش عثمانی را نداشتند. در طول تاریخ، همواره تحولات فناوریانه تأثیر شگرفی بر قدرت نظامی کشورها داشته است؛ آن دسته از کشورهایی که از فناوری و تکنولوژی برتری بهره‌مند بودند، استیلا بیشتری بر سایر کشورها و مناسبات منطقه‌ای و جهانی داشتند. یکی از مهم‌ترین دلایل برتری نظامی انگلستان در قرن‌های هجدهم و نوزدهم و آمریکا در قرن بیستم به همین پیشرفت و توسعه در فناوری‌های نظامی بازمی‌گردد. اکنون نیز کشورهایی که در عرصه فناوری‌های نوظهور نظیر هوش مصنوعی پیش‌تاز هستند، نقش بیشتری بر مناسبات آینده جهان خواهند داشت. اهمیت توسعه فناوری‌های نوظهور، امری بدیهی است. قدرت نرم و سخت کشوری که از منظر فناوری از سایر کشورها عقب بیفتد، آسیب می‌بیند. اما شرط توسعه فناوری و عقب‌نیفتادن از سایر کشورها چیست؟ اولین و چپس‌مهم‌ترین عامل در توسعه فناوری، منابع انسانی است. نیروی انسانی متخصص، باهوش و خلاق می‌تواند پیش‌برنده توسعه کشور باشد. خلاقیت در یک محیط آزاد شکوفا می‌شود. آیا بستر لازم برای حفظ منابع انسانی، ایجاد خلاقیت و استفاده از آن در ایران وجود دارد؟ وضعیت منابع انسانی در ایران چگونه است؟ پاسخ به این سوال روشن است. نیروی انسانی تحصیل‌کرده، متخصص و باهوشی که می‌تواند پیش‌برنده توسعه کشور باشد، این روزها در حال مهاجرت از کشور است. این امر در حوزه علوم کامپیوتر و هوش مصنوعی که آینده فناوری‌های جهان را شکل می‌دهند، از همه محسوس‌تر است. بسیاری از متخصصان این حوزه با تاکنون از ایران مهاجرت کرده‌اند یا آن که قصد آن را دارند. چه عاملی محرک این موج مهاجرت در میان نیروهای متخصص است؟ شرایط اقتصادی، اجتماعی و سیاسی همه در این وضع مؤثرند. این تصور غلطی است که نیروی متخصص فقط به خاطر درآمد بیشتر از ایران می‌رود؛ بلکه او از ایران می‌رود تا در محیطی آزادتر زیست کند. آینده پیش‌بینی‌پذیر داشته باشد، ثبات اقتصادی داشته باشد، برای وصل شدن به اینترنت و استفاده از آن دچار مشکل نباشد و مدام دولت در زندگی‌اش مداخله نکند. مجموعه عوامل اقتصادی، اجتماعی و سیاسی در افزایش میل به مهاجرت مؤثر است. روند مهاجرت، همین حالا بسیاری از جامعه‌شناسان و اقتصاددانان را نگران کرده است. اما هر آن کس که دغدغه «امنیت» ایران را دارد و وظیفه پاسداری از مرزهای ایران را دارد هم باید چنین نگرانی‌ای داشته باشد. این روند مهاجرت که ناشی از شرایط عمومی کشور است، فقط به اقتصاد و صنعت آسیب نمی‌زند؛ بلکه به توانمندی دفاعی ایران هم آسیب خواهد زد. در فقدان نیروهای متخصص و بالگزینه، اختلاف فناوریانه ایران با کشورهای مختلف، حتی همسایگانی که در این حوزه سرمایه‌گذاری می‌کنند، روبه‌روز بیشتر خواهد شد. روند تحولات فناوریانه و توسعه هوش مصنوعی به‌سمتی است که ممکن است یک جهش بزرگ ایجاد کند و منجر به افزایش فاصله میان کشورها شود. ایران در حال حاضر در بهترین حالت، مصرف‌کننده فناوری‌های جدیدی است که در دسترس عموم است؛ حال آن‌که قریباً منطقه‌ای ایران در این حوزه سرمایه‌گذاری‌های کلانی کرده‌اند تا صرفاً نقش مصرف‌کننده نداشته باشند؛ آن‌ها حتی در تلاشند تا بسیاری از ایرانیان متخصص را هم جذب کنند و این در حالی است که در ایران تلاش روشنی برای حفظ این متخصصان دیده نمی‌شود. تداوم این وضعیت، چشم‌انداز خوبی در برابر ایران قرار نمی‌دهد و کشور را در معرض انواع تهدیدات خارجی قرار خواهد داد. این شرایط سیاسی، اقتصادی و اجتماعی که منجر به خروج نیروهای متخصص از ایران شده، یک تهدید ملی برای ایران است و می‌تواند امنیت ملی ایران را به مخاطره بیاورد. اگر تا پیش از این نیروهای سیاسی و فعالان مدنی نگران این وضعیت بودند، اکنون کسانی که دغدغه امنیت دارند نیز باید نگران تداوم این وضع باشند و برای تغییر آن بکوشند. آن‌ها نیز برای حفظ امنیت ایران و مرزهای آن، باید خواهان آزادی بیشتر، ثبات اقتصادی بیشتر، اینترنت در دسترس و ارتباط بهتر با جهان باشند تا فرآیند مهاجرت کند شود. در غیر این صورت، با تداوم مهاجرت نخبگان، متخصصان، در میان مدت عقب‌افتادگی تکنولوژیک ایران، به یک تهدید امنیتی بدل خواهد شد. سرانجام جنگ چالدران برای ایرانیان بسیار تلخ بود و منجر به از دست رفتن بخش وسیعی از خاک ایران شد. عقب‌ماندگی ایران در حوزه تکنولوژی، باز هم می‌تواند سرانجام تلخی داشته باشد. این عقب‌ماندگی ریشه در وضعیت فعلی دارد که باعث خالی شدن کشور از منابع ارزش‌زنده نیروی انسانی متخصص می‌شود؛ هرکسی به‌تغییر این وضع نیندیشد، در اصل به حفظ امنیت ایران بی‌توجه است حتی اگر در ظاهر شعار امنیت دهد.

بی‌اعتمادی به قانون‌گذار

کمیته استیناف با بازگرداندن امتیازات کسرشده‌ی سپاهان و پرسپولیس جنجال بزرگی آفرید

سپهر زری

گزارشگر ورزشی هم‌میهن

کمیته استیناف رأی خود را در خصوص پرونده پرسپولیس و سپاهان صادر کرد و یک امتیاز کسرشده را به سرخپوشان و ۴ امتیاز سپاهان را برگرداند. همین بازگشت آراء باعث شد تا بسیاری از باشگاه‌ها با شدیدترین لحن ممکن نسبت به شکسته‌شدن آرای انضباطی، اعتراض کنند. حتی باشگاه پرسپولیس که یک امتیاز کسرشده‌اش برگشته نیز به این حکم اعتراض کرد؛ چراکه این باشگاه عقیده داشت پشت پرده این بازگشت کسر امتیازها این است که از تیم رقیب‌شان یعنی استقلال، امتیازی کسر نشود. در این گزارش قصد داریم تناقضات رأی کمیته استیناف را بررسی کنیم.

چرا امتیاز کسر شد؟

کمیته استیناف رأی خود را در خصوص پرونده پرسپولیس و سپاهان صادر کرد و یک امتیاز کسرشده را به سرخپوشان و ۴ امتیاز سپاهان را برگرداند. همین بازگشت آراء باعث شد تا بسیاری از باشگاه‌ها با شدیدترین لحن ممکن نسبت به شکسته‌شدن آرای انضباطی، اعتراض کنند. حتی باشگاه پرسپولیس که یک امتیاز کسرشده‌اش برگشته نیز به این حکم اعتراض کرد؛ چراکه این باشگاه عقیده داشت پشت پرده این بازگشت کسر امتیازها این است که از تیم رقیب‌شان یعنی استقلال، امتیازی کسر نشود. در این گزارش قصد داریم تناقضات رأی کمیته استیناف را بررسی کنیم.

کمیته استیناف رأی خود را در خصوص پرونده پرسپولیس و سپاهان صادر کرد و یک امتیاز کسرشده را به سرخپوشان و ۴ امتیاز سپاهان را برگرداند. همین بازگشت آراء باعث شد تا بسیاری از باشگاه‌ها با شدیدترین لحن ممکن نسبت به شکسته‌شدن آرای انضباطی، اعتراض کنند. حتی باشگاه پرسپولیس که یک امتیاز کسرشده‌اش برگشته نیز به این حکم اعتراض کرد؛ چراکه این باشگاه عقیده داشت پشت پرده این بازگشت کسر امتیازها این است که از تیم رقیب‌شان یعنی استقلال، امتیازی کسر نشود. در این گزارش قصد داریم تناقضات رأی کمیته استیناف را بررسی کنیم.

کمیته استیناف رأی خود را در خصوص پرونده پرسپولیس و سپاهان صادر کرد و یک امتیاز کسرشده را به سرخپوشان و ۴ امتیاز سپاهان را برگرداند. همین بازگشت آراء باعث شد تا بسیاری از باشگاه‌ها با شدیدترین لحن ممکن نسبت به شکسته‌شدن آرای انضباطی، اعتراض کنند. حتی باشگاه پرسپولیس که یک امتیاز کسرشده‌اش برگشته نیز به این حکم اعتراض کرد؛ چراکه این باشگاه عقیده داشت پشت پرده این بازگشت کسر امتیازها این است که از تیم رقیب‌شان یعنی استقلال، امتیازی کسر نشود. در این گزارش قصد داریم تناقضات رأی کمیته استیناف را بررسی کنیم.

کمیته استیناف رأی خود را در خصوص پرونده پرسپولیس و سپاهان صادر کرد و یک امتیاز کسرشده را به سرخپوشان و ۴ امتیاز سپاهان را برگرداند. همین بازگشت آراء باعث شد تا بسیاری از باشگاه‌ها با شدیدترین لحن ممکن نسبت به شکسته‌شدن آرای انضباطی، اعتراض کنند. حتی باشگاه پرسپولیس که یک امتیاز کسرشده‌اش برگشته نیز به این حکم اعتراض کرد؛ چراکه این باشگاه عقیده داشت پشت پرده این بازگشت کسر امتیازها این است که از تیم رقیب‌شان یعنی استقلال، امتیازی کسر نشود. در این گزارش قصد داریم تناقضات رأی کمیته استیناف را بررسی کنیم.

جنجالی‌ترین بندی که به شوخی گرفته شد

یکی از بندهای که به تمام باشگاه‌ها ابلاغ شده بود و اتفاقاً سر همین بند هم باشگاه‌ها به جان یکدیگر افتادند، بند هشتم این ابلاغیه است. در این بخش می‌گوید، سقف بودجه باشگاه‌های لیگ برتری مبلغ ۲۵۰ میلیارد در نظر گرفته شده که با اجزای بعضی تبصره‌ها تا ۳۰۰ میلیارد تومان قابل افزایش است. برای تیم‌های لیگ دسته اولی اما تا ۳۵ میلیارد تومان سقف بودجه در نظر گرفته شده است. باتوجه به این موارد، باشگاه تازه لیگ برتری شده، به‌گزین اول سقوط تبدیل خواهد شد؛ چراکه باشگاه لیگ برتری طبق قانون حداقل در دو فصل (۲۵۰+۲۵) برای تقویت خودش هزینه انجام می‌دهد؛ اما باشگاه لیگ یکی که تازه به سطح اول فوتبال رسیده، سال قبل اجازه هزینه کرد تنها ۳۵ میلیارد تومان داشته و ۲۵۰ میلیارد تومان در سال جدید می‌تواند هزینه کند. همین بند بود که باعث شکایت ۴ باشگاه از استقلال تهران شد؛ چراکه سازمان لیگ اعلام کرده بود، باشگاه استقلال سقف ۳۲۵ میلیارد تومان را رعایت کرده در حالی که سقف بودجه باشگاهی

که سهمیه لیگ قهرمانان آسیا را ندارد، باید در بهترین حالت ۳۰۰ تا ۳۱۰ میلیارد تومان می‌بود. همچنین مشخص نشد باشگاه سپاهانی که قرارداد فقط شش‌بازیکن‌اش از مرز ۳۳۰ میلیارد تومان عبور کرده، چطور کاهش یافته که به مرز قانونی مدنظر سازمان لیگ بازگشته است؟ همچنین «خانی»، عضو هیئت‌مدیره باشگاه استقلال نیز در برنامه زنده تلویزیونی «ورزشگاه» در شبکه ۵ سیما اعلام کرد، بودجه این فصل استقلال با احتساب ۲۰ درصد افزایش نسبت به فصل قبل ۵۲۰ میلیارد تومان می‌شود. اما بازم مشخص نشد سازمان لیگ چطور پذیرفت که باشگاه استقلال، سقف بودجه ۳۲۰ میلیاردی را رعایت کرده؛ هرچند همین بودجه نیز برای تیم‌های آسیایی است و باشگاهی که سهمیه آسیایی ندارد.

قانون‌گذار زیر سوال رفت

بعد از بازگشت امتیازها به سپاهان و تک امتیاز به پرسپولیس، اما باشگاه‌های دیگر اعتراض کردند. باشگاه استقلال با انتشار بیانیه‌ای شدیدالحن، کمیته استیناف را به جانبداری و حمایت از بی‌قانونی متهم کرد. «این حکم که به‌منزله یک قانون‌شکنی آشکار در تاریخ فوتبال ایران ثبت خواهد شد، بی‌شک راه تخلف را به تمام باشگاه‌ها آموزش خواهد داد که قانون را زیر پا لاله کنند و جریمه‌اش را بپردازند.» باشگاه استقلال این قانون‌شکنی آشکار را محکوم کرده و پیشنهاد می‌کند روز ۵ دی ماه در تقویم فوتبال ایران به‌عنوان روز بی‌قانونی ثبت شود. «دوستانی که در کمیته استیناف امتیازات کسرشده از تیم‌های خاطی را برگردانند و دوستانی که مجوز این قانون‌شکنی را به کمیته استیناف دادند، باید پاسخگوی باشگاه استقلال باشند؛ چراکه در ازای درآمدزایی میلیاردی فدراسیون فوتبال ایران از خاطیان، این باشگاه بزرگ استقلال بود که امکان تقویت خود را از دست داد.»

باشگاه استقلال در ادامه رسماً اعلام کرد که دیگر به قوانین داخلی فوتبال ایران پایبند نخواهد بود: «باشگاه استقلال در نقل و انتقالات نیم‌فصل و از این پس تنها و تنها به قوانین فیفا پایبند خواهد بود و دستورالعمل‌های سازمان لیگ و فدراسیون فوتبال را هم به‌دلیل نداشتن وجاهت قانونی و ضمانت اجرایی بایگانی می‌کند. قانون‌گذاری که خود قانون‌شکنی می‌کند، هیچ وجاهتی ندارد.»

رضا درویش، مدیرعامل باشگاه پرسپولیس نیز در گفت‌وگویی که در اینستاگرام باشگاه منتشر شد، با کنایه به مهدی تاج گفت: «در چنین روزهای رئیس فدراسیون فوتبال به‌جای پاسخگویی، به خارج از کشور سفر می‌کند.» درویش در ادامه این مصاحبه تند گفت، از قبل می‌دانست که این امتیازها برمی‌گردند تا از استقلال امتیازی کسر نشود.

رئیس کمیته استیناف فدراسیون اما با اشاره به اصل یکپارچگی هم گفت: «ما یک قاعده و اصل در فوتبال داریم که برای حفظ یکپارچگی در مسابقات می‌گویید، امتیازات در زمین مسابقه تعیین می‌شود. به عقیده اعضای کمیته استیناف، اینکه صرف عدم رعایت برخی اصول در تنظیم قرارداد با کسر امتیاز روبرو شود، تناسمی با تخلف ندارد. ضمن اینکه بدعتی ایجاد می‌کند که بر برخی دنبال این باشند که همه قرارداد‌های بازیکنان لیگ برتر را رصد کنند و بگویند هر جایی تخلفی بوده باشد، باید کسر امتیاز شود.»

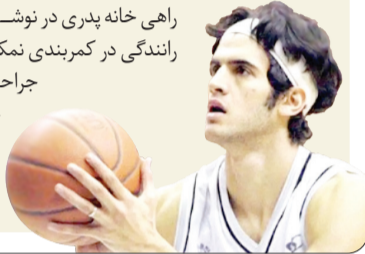
رسول باخترا، کارشناس حقوقی ورزش نیز در گفت‌وگو با هم‌میهن پیرامون حواشی ایجادشده گفت: «از ابتدا هم مشخص بود که این قوانین، قدرت اجرایی شدن ندارند. فدراسیون فوتبال باید قوانین فدرالی (جوانمردانه) مالی را تصویب می‌کرد، نه اینکه برای باشگاه سقف بودجه تصویب کند. با بازگشت امتیازها، قانون‌گذار خودش زیر سوال رفت و دیگر کسی به او اعتماد نخواهد کرد.»

حواشی بازگشت امتیازها، به تلویزیون هم کشید و شبکه دوو خبر صریح‌تر از قبل به انتقاد از افرادی پرداختند که در ابتدا حکم را صادر و بعد شکستند. نکته عجیب اما جایی است که امتیازها به تیم‌ها برگشت اما جرائم مالی آنها پابرجاست تا این شائبه مطرح شود که فدراسیون فوتبال صرفاً به دنبال درآمدزایی از این ماجرا بوده است.

چهره

سالمرگ خاموشی ستاره بسکتبال

هفتم دی‌ماه ۸۶، جمعه سپاه بسکتبال ایران بود. ایران داغدار یکی از بهترین‌های بسکتبالش شد؛ آیدین نیکخواه‌بهرامی عملکرد بسیار ارزشمندی در تیم ملی بسکتبال ایران داشت اما دست تقدیر خیلی زودتر از آنچه گمان می‌رفت، او را از جامعه بسکتبال ایران گرفت. آیدین نیکخواه‌بهرامی برای بسکتبال ایران نه یک بازیکن معمولی، بلکه فوق‌ستاره‌ای بود که وقتی توپ به‌دست زیر سبد می‌رسید، قلب‌ها تندتر می‌تپید و چشم‌ها خیره می‌شد. آیدین نیکخواه‌بهرامی می‌توانست یکی از برترین بازیکنان تاریخ بسکتبال ایران شود، اما خیلی زود خاموش شد. آیدین که به‌منه ماه ۱۳۶۰ متولد شد، همراه برادر بزرگترش، صمد، از ستارگان اصلی دهه ۸۰ بسکتبال ایران بودند. آیدین نیکخواه‌بهرامی جمعه هفتم دی‌ماه ۱۳۸۶، درحالی‌که با نامزد و یکی از دوستانش سوار بر خودروی زانتیای خود راهی خانه پدری در نوشهر بود، در یک سانحه رانندگی در کمربندی نمک‌آبرود به نوشهر، بر اثر جراحات برآمده از برخورد خودرو به گاردیل کنار جاده، دار فانی را وداع گفت.

کتابخانه

راهنمای میدانی حواس گیاهان

کتاب «گیاهان چه می‌دانند؟»، نوشته دنیل شاموویتز، با ترجمه کاوه فیض‌اللهی و پری رنجبر، در ۱۹۷ صفحه و با قیمت ۲۰۰ هزار تومان توسط نشر نو منتشر شده است. کتاب «گیاهان چه می‌دانند؟»، اثری گیراست که با زبانی ساده و بر پایه شواهد نشان می‌دهد، ویژگی‌های مشترک میان گیاهان و جانوران بیش از آن است که معمولاً گمان می‌شود. شاید مایه آسودگی خاطر گیاهخواران باشد که بدانند گیاهان در هنگام چیده شدن، درد و رنج را به‌معنای انسانی آن احساس نمی‌کنند. با این حال خواننده ممکن است پس از خواندن «گیاهان چه می‌دانند؟»، از گل‌هایش برای اوقاتی که سپاه‌اش گذاشته آفتاب به آن‌ها بتابد، عذرخواهی کند. این کتاب تاکنون به بیش از ۲۰ زبان ترجمه و برنده مدال نقره جایزه کتاب ناتیلوس شده است. شاموویتز از سال ۲۰۱۳ در سری با هم‌میهن عنوان در پلتفرم آموزشی کورسرا ارائه کرده که بیش از ۱۰۰ هزار دانشجو در آن شرکت کرده‌اند.

گیاهان چه می‌دانند؟

نویسنده:

دنیل شاموویتز

مترجمان:

کاوه فیض‌اللهی

و پری رنجبر

انتشارات: نشر نو

تاریخ

تاسیس سازمان نهضت سوادآموزی

۷ دی‌ماه ۱۳۵۸، سازمان نهضت سوادآموزی با فرمان امام خمینی (ره) تشکیل شد. هدف از تاسیس این سازمان، آموزش خواندن و نوشتن به بزرگسالان و نیز کودکانی بود که در مناطق محروم به مدرسه دسترسی نداشتند. سوادآموزی بزرگسالان در ایران سابقه‌ای قریب به ۹۰ سال دارد و از سال ۱۳۱۵ به‌بعد در قالب سازمان‌هایی چون سازمان تعلیمات اکابر، سازمان آموزش سالمندان، سازمان آموزش بزرگسالان، سپاه دانش، کمیته ملی یکپارچه‌یابی با بی‌سوادی و سازمان جهاد ملی سوادآموزی پیگیری می‌شد. طبق آمارها، میزان باسوادی جمعیت ۶ سال و بیشتر کسور در سال‌های ۱۳۳۵، ۱۳۴۵ و ۱۳۵۵ به‌ترتیب ۱۵، ۲۸ و ۴۱/۷ درصد بوده است. نرخ سواد مناطق روستایی در این سال‌ها نیز به‌ترتیب ۱۰، ۱۵ و ۲۵ درصد بوده است. طبق اظهارات رئیس فعلی سازمان نهضت سوادآموزی، هم‌اکنون یک میلیون و ۷۰۰ هزار بی‌سوادی مطلق، در گروه سنی ۱۰ تا ۴۹ ساله و حدود ۷ میلیون و ۴۰۰ هزار بی‌سوادی مطلق، در گروه سنی ۶ سال به‌بالا و دویستم میلیون نفر سواد (تحصیل تا دوم یا سوم ابتدایی) در ایران زندگی می‌کنند.